

Mandželske ljubjenje

Ja, Adam, wočedaju so tebi Ewa, a priijmam te za mandželsku, ljubju, zo čt zachowam česćownosć, lubosć a swěta, zo te ženje njewopušču a ponjesu z toba dobre a zle hač do smjerćt.

To su słowa mandželskeho ljubjenja, kotraž prajeťaj po rjedže wobaj slabjenj přez chwila swojego wěrowanskeho wobryada. Cgly wobryad je dliši a njechcu jow rozebirać cgly formula, tola jenož jeho jadro, wono čtroje *lubjenje česćownosćt, lubosćt a swěty*.

Lubosć a česćownosć staj we wěštej měje přeciwkaj - lubosć přibližuje, prócuje wo zliće, ale česćownosć zdžerža wořstawk. Lubosć je w walkej měje žadosć, rozbadžajaca žadosć. žadosć kotraž ma kaž swoju stronu wočekiwanego přžiwjenja, tak tež sebjepřeca abo sebjepřewinjenja. Česćownosć, džensa nažel mnoho začniše čuće, nas přeco stločaje do wořstawka, hačrunjež njeskaćkuje na neše čuća nič mjenje.

Lubosć a česćownosć słušeťaj k tym dawngym zakladngym čućam a stejisam, a kotrychž hišće njerozeznawamy derje mjez wšelakorymi sferamswěta - na přiklad mjez sferej profanej a sakralnej. Njesmy poťajkim kmanj powěščć dokladnje, hač so měja wjacej k maćerialnemu a indiwidualnemu, hewak duchownemu a powšitkownemu. Wone nam woťwěaja dary k mnohostronskim dožiwjenjam. Na nabožinskim niwowje te čuća je zpopadnył hižo dawnišo Rudolf Otto swojimaj wurazomaj *fascinosum - tremendum*, kotřejž staj po nim dwaj čopaj nabožinskeho pradožiwjenja *naminosum*.

Lubosć a česćownosć tohodla wudžeržujeťaj wobě bromadže mjezosobny počah simpatije a antipatie. Hdže staj lubosć a česćownosć takhle w ranowazje, dońiže k optimalnej simbioze, k dinamiskej ranowazje, k stabiłnosći počaha. W tajkim přpadže je hižo ljubjenje swěty poprawom přebytne, njetrjebne. Swěta je jenož poslednje wachowanje a sama mandželstwo njewobchowa.

Bychmy tež dyrbjeli dohladać so, zo swěta je kajkosć njepočahowa a arbitrarana, tym mjenja to, zo jeli nješto lubimy, dostawa to hnydom wěta hódnota, je to lubosćihódne (byrnjež jenož za nas a na přtomna chwila, byrnjež smy to sami tajkim waćinili) a podobnje s česćownosću. Njeje dže nič „swěghódne“. Swěta zachowujemy arbitraranje, na zakladže swójskeho postajenja.

A tež - čemu so zachowuje swěta? Wjelež druhemu čłowjekej, stawjamy ho tym nad sebje a nas do poziciji službnjika a to njeje derje. Tak so može staćs nano z druhého njekajki idol a swěta je pak jeje kulťom. Chcu, zo bysće mje derje rozamjeli. Bóh dožiwj, zo bych radžł njewobstajnosći a promiskuicće. Ale chcyl bym skedžnić na to, zo swěta njeje přncipalnje swěta tomu druhemu, tola měi druhdže. Njeje wona swěta druhemu, ale tež njeje jenož swěta sebi, kaž řea mnozy modernji psycholozy. Swěta je nješto z pomocu čeho so počahujemy k tej vyšej jednoće, kotraž mandželstwo založuje. A stworić tajku jednoća, jednoća, kotraž so stanje plodngym zarodkom, plodngym duchownje a tež socialnje, to je prawy nadawk a poťajnstwo mandželstwa, nadawk, kotryž na sebje hjerjeťaj dwě swobodnej čłowjeskej byćosći na cgly jeden bě žyća na swěće, dokelž zašo so jimaj ho najskerje njeporadž napjelnic.